

2 CENTESIMI

Predbrojba za Monarhi ju
vrata 4 K za 3 rojeseca.
Pojedini broj 2 pare.

Abbonamento per la
Monarchia: Correo 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonament für die
Monarchie: Vierteljährig
4 K, einzeln Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki dan osim nedjelje i svetka
u 11 ura prije podne.

Esse ogni giorno eccettuato le domeniche e feste alle 11 ant.

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

2 HELLER

Za vrštenje objava u
Malom oglasniku plaće
se za svaki red 2 pare.
Najmanja pristojba 30 p.
Per le inserzioni d'avvisi
nel «Notiziario d'affari»
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minimale
30 centesimi.

Jedes Wort im «Kleinen
Anzeiger» kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

ŠUMSKO PITANJE.

U zadnjem zasjedanju zemaljskoga sabora u Kopru, bila je na dnevnom redu i točka o »zakladi za pošumljenje Krasa u Istri«. Hvaljevrijedno je što se ako i uvjetno odlučilo, da se ta ustanova protigne na cijelu Istru. Do sada je radila u tom poslu komisija za pošumljenje Krasa. Imala je doista priličan djelokrug. Kakvim uspjehom je to išlo i ide može se uvjeriti, koji je te krajeve propustovao. Učinilo se, ko da bi se šaku soli u more bacilo. Bit će uzrok i taj, što je možda premla subvencije, ali nemar je glavni razlog. Evo godine 1904. ostalo je u zakladi 11.986 kruna i 22 hel. kao sučica a tako skoro ide redom svake godine, a Kras je skoro gol, a Istra ima skoro po površine neplodno. A to je skoro sve hrvatska ili slovenska zemlja. Tu treba da se i naši ljudi uhvate posla. Suma bit će od neizmjerne koristi za Istru, a osobito za naš radni narod. To pitanje moramo imati uvijek na dnevnom redu uz američansku lozu i živinogojstvo.

Čujmo koristi od šuma:

a) Šume razbijaju žestinu vjetrova. Gdje je šuma tu vjetar ne odnaša šume. Zimi studeni vjetar ne uništava usjeve.

b) Šume blažu toplotu zraka. Da je posvuda u Istri šume ne bi osjećali one silne žege ljeti, kao što to biva.

c) Šume zgusćavaju i umnožavaju vodu paru zraka i time u svojoj okolini daju dovoljno kiše. Da je više šume u Istri ne bi trebalo da ljudi ljeti iz kaljuža vodu rabe za piće i za kuhanje. Onda ne bi ni štetne bile potrebne, niti bi općine toliko trošile za vrtnje zemlje, a da se nađe vodu, a vladu ne bi parobrodima i željeznicom dovažala pitku vodu.

d) Šume priječ oluje i tuču (grād) i privlače munjevnu. Ima krajeva, gdje svijet nije ni znao, šta je tuča, dok su obilježje gore bile gustom šumom obrasle; a otkad šume isekoše, stradaju one okolice često od tuče.

e) Šume priječ poplave. Ako je zemlja šumom obrasla, teći će voda polaganije, jer je ustavlja stabla, žile, granje, šikarje, makovina, trava i lišće, a tim priječ da se ne skupi u bijesne bujice. Sva ovako ustavljena kišnica probija malo po malo u zemlju.

f) Šume čiste zrak. Šuma je stroj (makina) za čišćenje zraka. U šumi je najčistiji i najzdraviji zrak.

g) Uzmemo li sad još na um, koliko nam korist daje šuma svojim drvljem, kad je razborito sijećemo, da se šuma ne satre, onda ćemo vidjeti, kolika je ona blagodat Božja, koliko griješi i Bogu i ljudima tko je nesmišljeno uništio i tko pušta, da su istarske gore i visoravni gole.

h) Da je u Istri više šuma ne bi trebalo, da naš radni narod ide u Ameriku, dosta zarade i plaće imao bi i kod kuće.

Iznajajući silnu korist šume i vidio gole krajeve naše krasne Istre, čovjek se pita, čija je to krivnja, a da oko nas strši krš u visine, s uzdahom rekao bi na prvi mah, naš narod ne želi si blagostanja, ni smo natražnjaci. Tomo, ali nije tako. Pogledajte privatni posjed. S malom iznimkom svagdje lijepo izgleda. Tu vino-

grad, tamo sjenokoša, dalje gajici, šumica, pašnjak, pak polja. Čije je pak to golo? Općinski! Roba di comun, roba di nesusun, reče Talijanac. Eto, za svoje privatno dobro se skrbimo, ali za opće nemamo volje a možda ni jasnoga smisla. Tu treba, da zasučemo rukave, ali svi. Pokrajina i vladu i općine morale bi se složiti, a da podignu blagostanje naroda u Istri. Prva i druga pokazale su bar volju, da se nešto učini. Općine su u tom pasivne. Glavnu riječ baš bi morale one imati. Nemar njihov bio je dapače takav, da su ljudi u nekim općinama došli u konflikt sa čimbenicima komisije, da je moralo i oružništvo posredovati.

Kako bi se stvar uredila? Evo, ovako: Svaki kotar imao bi (ili već ima) svoj rasadnik. Tu bi bilo, i: borova, jela, omorika (smreka), ariža, bukava, hrastova (više vrsti), javora, bagrena (akacije) i drugih stabala, koja u Istri uspijevaju.

Nadzor nad tim imala bi c. kr. kotar. oblast, šumski odio. Svake godine, dok bi bila potreba) učinio bi se sa svakom pojedinom općinom komisijski izvještaj, koji bi za pojedinu općinu odredio, gdje i što ima saditi. Komisije bi sastavljali: c. k. kotarski šumar, jedan član zastupstva i općinski šumski lugar.

Izvještaj bi se do konca septembra podastao c. kr. kot. oblasti. Ista bi oblast izvještaj potvrdila ili ne, te bi riješenje javila općini, koja, ako bi našla, da joj se krivo čini prizvala na višu šumsku oblast, koja je u Trstu. Riješenje bi se moralo svakako brzo riješiti. Troškove za se snaslahe bi, kako i do sada, država i pokrajina; općine bi morale pako na ruku poći. Do potrebe dati na svojem zemljištu i komad zemlje za rasadnik, nadzorno osoblje kod sadenja, uvrstiti u proračun i neki iznos u tu svrhu. Jedna porezna općina u Istri, ustupila je tri čestice za rasadnike (tri su), dala nadzorno osoblje i uvrstila 200 K u proračun. Zato u taj općini pošumljenje ide lijepo. Običajni povodnji izčežnuli su, jer su naokolo već šumice. Šteta samo što crnogoričnu sade i ponajviše bor. Gospoda rabe njemački alpski sistem. Imademo i zemlju i klimu za bijelogoričnu. Bor i akacija neka dođu tamo, gdje ne bi drugo uspjelo. Korist je iznad ljepote!

Oh, kako će biti krasno i ugodno kad naši vrhovi budu okićeni zelenilom, a u njima veseli žamor ptica i ljudi; uzbit iz grudi izvrat će nam vesele melodije, i mi otkriveni klanjat ćemo se ljepom našoj domovini!

Nastojmo neka to bude!

VIESTI.

Mjestne.

Mikulaševa večer.

U subotu dne 7. tek. mj. na 8 sati u večer nek vas svih života i zdravih nadje veliki svetac Nikola u »Narodnom Domu«. Pun iskustva častni će vam starac mnogo liepoga i poučnoga pripovijedati a pako običaju bit će sv. Nikola dobre volje te će te i nasmejati.

Darovi namijenjeni za Mikulaševo pri-
mat će u subotu cijelo poslie podne jedan

Nikolin povjerenik i član Sokola. Pristojba za svaki dar od 20 para ima se predati njemu uz namiru.

Pristup imaju samo članovi Sokola i pozvanici. Tko nije primio poziva a želi ići na zabavu pek se javi u subotu pos. podne u dvorani »Darodnog Doma«.

Velika krađa.

Da nismo u Puli, bilo bi doista začudno kako se je mogla mirno izvršiti velika ona krađa u konobi gosp. Trančica, koja je konoba par koračaja udaljena od stražarnice na uglu ulice Sv. Martina. Vrlj ređari bili su upozoreni iza vršenog čina. Lupežom ai traga ni glasa.

Šteta pretrpljena od g. Trančić iznaša kruna 35 tisuća, nu bio je osiguran za kruna 51.000.

I ovo je već drugi put, da se pred nos som policije u toj stražarnici počinjavu takve lopovštine. Pred nedavno nepoznati su se zlikovci usuljali u bližnji dućan pokućstva te su ga užgali i nestali.

Razne.

Iz Draguča nam pišu:

U nedjelju 8. ovog mjes. obdržavat će Podružnica družbe sv. Ćirila i Metoda za Draguč-Grimaldu svoju glavnu skupštinu s običnim dnevnim redom u Grimaldi u 3 sata poslie podne na koju gg. članove i prijatelje Družbe najuljudnije pozivlje
Odbor.

Dne 30. XI. vjenčao se u Volpiji Kaštel vrlj rodoljub i družbin učitelj u Livada ma g. Ivan Nežić s dražesnom gosposdi-
com Milicom Leščan.

Naše sradčne čestitke sretnom mladom paru!

Prigodom vjenčanja g. Ivana Nežića s dražesnom gosposdi-
com Milicom Leščan kraj Buja, sabralo se za Družbu sv. Ćirila i Metoda 40 K.

Ugledali se i drugi u taj hvaljevrijedni primjer.

Crna Gora.

»Dubrovnik« organ srpske stranke u Dalmaciji donasla u svojem broju od 30. tek. mj. uvodni članak u Crnoj Gori, te se ozbiljnim tonom, ne kudeći a i ne hvaleći previše nikoga, bavi o susjednoj nam kneževini. Konstatira kako je u svoje

Prosvjed

gospodarske stranke
proti obćinskim izborima u Puli.

(Nastavak.)

Oni činovnici ratne mornarice pako, koji su bili za vrijeme sastavljanja izbornih listina ukrcani, te prema tomu u to vrijeme nikakov porez platili nisu, nisu iz tog uzroka u izborne listine uvršteni.

Postupalo se je dakle bez obzira na netočnost izbornih listina po § 1. izbornog propisa prema ukrcanim i prema onim činovnicima, koji su boravili na kopnu.

Naknadno samovoljno tumačenje zakona u tomu smislu, da činovnici ratne mornarice, koji su u izbornim listinama uvršteni i kojima se pravo glasa po prije spomenutom stožernom načelu konačnom

vrieme radila židovska štampa o Srbiji. Sve je vješala na veliko zvono, trubila je o urotama, o komplotima, o krvproliću, o nesposobnosti Srbije da uživa slobodu, i Bog ti ga znao što još, a to je značilo, da u Srbiji nije baš tako, nego naprotiv da je Srbija mnogim trn u oku i da su to sve puste želje izvjesnih. Naša je štampa to dobro znala i nije tome po-
davala tolike važnosti.

To se događa sada sa Crnom Gorom, nego na žalost moramo konstatirati da si je jedan dobar dio štampe preuzeo odioznu ulogu napadati na nju i ne štediti niti si-
jedu glavu Knjaza-Gospodara. Svaki pravi rodoljub mora željeti da čim prije prestane ta neumjesta šteta hajka na Crnu Goru i da se odnošaji između dviju slobodnih srpskih država što bolje približe.

Žrtve mora.

Svake godine potopi se u moru oko 200 lađa. S lađama progutaju bezkrayne morske dubine do 12.000 ljudi i robe u približnoj vrijednosti od 440 mil. kruna.

Vinski proizvodi u Primorju.

U Primorju proizvelo se 1.170.000 hek. vina. Od toga otpada na tračansku okolicu 10.000 hektolitara, na Istru 800.000 hekt., a na Goričku i Gradičku 300.000 hektl. Prema tome se ove godine proizvelo za jednu trećinu više vina, nego li lanjske.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

Una condanna.

Ieri si tenne al locale Giudizio una pertrattazione penale ad istanza del capitano di marina Bud. Stipanović contro il commerciante Giorgio Benussi. Il processo terminò colla condanna del Benussi. A domani i particolari.

Il caso Frogilia.

Il caso Frogilia è noto. Un tale Toncich conduttore del tram lo urtò col carrozzone si da causargli delle rilevanti lesioni. Ora certa stampa disse del Frogilia che egli è sordo ciò che il Frogilia rettificò e disse che sarà forse stato cieco il

zaključku izbornih listina, nemože da oduzme, nemaju više pravo glasa, jer su u zadnje vrieme ukrcani, nije opravdano već stoga, što u takovom slučaju obično isto toliko činovnika bude iskrcano na kopno, koji nisu uvršteni u izborne listine, jer su bili prije ukrcani. Da se to prvo dozvoli, moralo bi se onim naknadno iskrcanim činovnicima u zaključne izborne listine nije dopušteno, to se ne smije ovim naknadno ukrcanim, u izborne listine uvršteni činovnicima oduzeti pravo glasa.

Tumačenje, kao da ovi činovnici po § 1., 2. izbornog propisa, nemaju pravo glasa, jer pripadaju jednom vojničkom odjelu, nije pravo, jer se ta točka izbornog propisa tiče samo izbornika s osobitim pravom glasa po § 14., a ne činovnika ratne mornarice, koji glasuju na temelju uplaćenog poreza po § 1. izbornog propisa.

(Sled.)

